

Nemzetközi jó gyakorlatok bemutatása

2012. január

1. Munkavédelemmel kapcsolatos gyakorlati műhelyfoglalkozások

Célja: A dolgozók bevonása a balesetek megelőzésére

Módszere:

1. Műhelyfoglalkozások

A kis csoportokban (2-10 fő) rendszeresen megtartott műhelyfoglalkozásokat a területért felelős művezetők irányítják. A műhelyfoglalkozások témája kizárólag a munkavédelem, a balesetek megelőzése.

Műhelyfoglalkozások tematikája:

- Bemutatózás, balesettel kapcsolatos élmények ismertetése, példák megosztása balesetveszélyes helyzetekről.
- A műhelyfoglalkozás során használt elemzési módszer elméleti bemutatása
  - Az elemezni kíván munkafolyamat kiválasztása
  - A munkafolyamat lépésekre történő bontása
  - A lépésekhez köthető veszélyforrások, baleseti okok meghatározása
  - A balesetek megelőzése és a veszélyforrások megszüntetése érdekében tett lépések kidolgozása
- Gyakorlati példa: A fűnyíró esettanulmány
  - A résztvevők csoportosan lépésekre bontják a fű nyírásának folyamatát.
  - Közösén meghatározzák, milyen veszélyforrásai lehetnek az egyes lépéseknek, milyen balesetek fordulhatnak elő a fű nyírása során
  - Az egyes veszélyforrásoknak megfelelően megelőző lépéseket dolgoznak ki a balesetek elkerülése érdekében
- Munkavédelmi körút
  - A képzésben résztvevők munkavédelmi körúton vesznek részt egy bizonyos munkaterületen. A körút célja az, hogy videó felvételt készítsenek egy munkafolyamatról, s meghatározzák a kiválasztott munkafolyamat lépéseit.
  - A résztvevők a teremben csapatmunka segítségével elkészítik az elemzendő folyamatábrát, lépésekre bontják a folyamatot, majd az egyes lépésekhez veszélyforrásokat határoznak meg. A csapat végül projekt tervet készít, amely lépéseket tartalmaz (a feladat pontos leírásával, felelősök megnevezésével, határidőkkel és költségbecsléssel).
- Prezentáció: A csapat prezentáció segítségével mutatja be folyamatelemzését.

A prezentációk alapján kitöltik az űrlapot, és eljuttatják azt a felsővezetőknek.

Példa a módszer alkalmazására

A munkafolyamat alapvető lépései	Potenciális balesetek vagy veszélyek	Javasolt munkavédelmi eljárás
1. Fűnyíró előkészítése	(KIT.) Folyékony benzin - Veszélyes a bőrre.	a) Viseljen gumikesztyűt, ha benzinnel dolgozik. b) Használjon tölcsért az üzemanyag öntésekor. c) Ha benzin kerül a bőrre, azonnal öblítse le.
2. Fű előkészítése	(ÜT.) Eldobált tárgyak.	a) Távolítsa el az esetleges akadályokat, kődarabokat a nyírni kívánt területről.
3. Fűnyíró elindítása	(KIT.) Kipufogógázok belélegzése. (TÚLT.) A hát meghúzódik. (KIT.) Forgó kések. (KIT.) A fűnyíró zaja.	a) Jól szellőző helyiségben tartsa a fűnyírót. b) Álljon megfelelően (ahogyan a kézikönyv írja), amikor megrántja az indító zsinórt. c) Tartsa a motort üzemkész állapotban. d) Tartsa a kezét és a lábát távol a vágókésektől és a motortól. e) Használjon fülvédőt.
4. Fűnyírás	(KIT.) A vágókések és az eldobált tárgyak sérülést okozhatnak.	a) Ellenőrizze, hogy a védőburkolat a helyén van! b) Tartson távol a területtől mindent és mindenkit a fűnyírás ideje alatt. c) Soha ne hagyja őrizetlenül a fűnyírót. d) Lejtőn mindig fel-le nyírjon soha ne keresztbe.

2. Biztonságtechnikai körutak

A biztonságtechnikai körutak során a vállalat vezetői hetente egyszer végigjárják a termelési területeket, és csak a balesetveszélyes helyzetekre figyelnek. Az útvonalat előre pontosan megtervezik.

A biztonságtechnikai körút céljai

- Veszélyforrások, balesetek számának csökkentése
- Állandóan a figyelem központjában tartani a balesetek megelőzését és a munkavédelem fontosságát
- Elbeszélgetni a dolgozókkal arról, hogy mit lehet tenni a balesetek megelőzése érdekében
- Erősíteni a munkavédelmi kultúrát
- Kimutatni azt, hogy a vállalat vezetésének is fontos a dolgozók egészségének megőrzése

A biztonságtechnikai körutak szabályai

- A vezetők csak a balesetveszélyes helyzetekre és a munkavédelemre figyelnek
- Ha balesetveszélyes helyzetet találnak, vagy olyan dolgozóra figyelnek fel, aki balesetveszélyesen dolgozik, akkor megállnak, elbeszélgetnek a dolgozóval arról, hogy miért végzi balesetveszélyesen a munkáját. Javaslatokat tárgyalnak meg a veszélyforrások megszüntetése érdekében.
- Nem büntetnek, kommunikálnak
- A körút után közösen megbeszélik a látottakat, és projekttervet dolgoznak ki a balesetveszélyes helyzetek számának csökkentése érdekében.
- A biztonságtechnikai körúton részt vesz a munkavédelmi vezető is.
- Nem fényképeznek, nem rögzítenek semmit sem videó kamerára, nem elemzik az üzemszarnokban elhelyezett kamerák képeit.

A biztonságtechnikai körutak során a vezetők ügyelnek arra, hogy jó példát mutassanak, s viseljék a területen kötelező személyi védőfelszereléseket.

A biztonságtechnikai körutak eredményeiről a felső vezető évente jelentést kap.

3. Megfelelő kommunikációval a balesetek megelőzéséért

A Lean rendszer és a rotáció bevezetésével megszorodtak azok a balesetek, amelyek kommunikációs hibákból következnek be. Mivel előfordulhat, hogy egyes dolgozók a rendszer alkalmazása közben folyamatosan új csarnokba, telephelyre, munkaállásba kerülnek, könnyen félreérthetik kollégájuk, munkatársuk üzeneteit. Ennek legfőbb oka a következő:

Kommunikáció közben három csatornát használunk: szavakat, intonációt és testbeszédet. Az elektronikus kommunikációból már jól tudjuk, hogy milyen zavarokat okozhat az, ha egy kommunikációs csatorna kiesik. Például ha valakivel szemtől szemben állunk, mindhárom kommunikációs csatorna közvetíthet üzenetet. Ha telefonálunk, akkor csak a szavak és az intonáció ad üzenetet a másik fél mondanivalójáról, ha pedig e-mailt írunk, csak a szavak tartalmazznak üzeneteket.

A legtöbb munkahely ellenben igen zajos. A nagy zajban legtöbbször csak egy csatorna működik: a testbeszéd. Általában a különböző csarnokokban, a különböző munkatársak között eltérő testbeszéd, eltérő jelrendszer működik. Például előfordulhat, hogy az egyik munkaállásnál a feltartott kéz üdvözlést, a másik munkaállásnál ugyanez veszély közeledtét jelzi. A testbeszéd egyes jeleinek félreértelmezéséből már számtalan baleset született. Például a rotáció következtében az egyik üzemcsarnokból átvezényelték a targoncásokat a másikba. Korábban a targoncavezetők nem jártak ott. Az egyik művezető az új csarnokban felfelé tartotta a karját, hogy jelezze, a targonca álljon meg, mert bemegy a raklapok közé. A másik csarnokban ez a jel az üdvözlést jelentette, így nem csoda, hogy a targoncás tovább folytatta a munkát. Tevékenysége közben meglökte a raklapokat, amelyek a művezetőre zuhantak.

Az ilyen kommunikációs zavarok elkerülése érdekében képzéseket tartanak a dolgozóknak. A képzések során a művezetőknek el kell magyarázniuk az elvégzendő feladatokat úgy, hogy közben a dolgozók (képzésen résztvevők) fülvédőt viselnek, így nem hallhatnak semmit. Ezzel a módszerrel gyakorolják azt, hogy mi történik a munkahelyen, ha két kommunikációs csatorna kiesik, és eltérő jelrendszert használnak a munkavállalók.

A feladatok elmagyarázása után a résztvevők a következő kérdéseket beszélnek meg csoportosan:

1. Sikerült-e tökéletesen elmagyarázni a feladatot?
2. Ha nem sikerült, akkor mi volt ennek az oka?
3. Melyek a testbeszéd félreérthető jelei
4. Hogyan lehet megelőzni a baleseteket a megfelelő kommunikációval

Az ilyen foglalkozások rendkívül népszerűek, ugyanakkor igen hatékonyak. A foglalkozások végére a résztvevők kezdenek egyforma testbeszédet, jelrendszert használni, és megbeszélik a különbségeket is.

Az azonos jelrendszer használata csökkenti a balesetek megtörténtének valószínűségét.